प्रधानमन्त्री जंगबहादुर राणाको समयको नेपाल-भोट युद्धको ऐतिहासिक सामग्री

(गतांकको बाँकी)

" कुरालाई जुन् प्रकार संग विंति गर्‍या पनी गोर्षाका मालिक हजुर बाट मर्जि
आज्ञा भयाको औजे कुलन्चिमक्याको जगामा थ्यो एक करवर रुपैया दिया
भन्या हामी मिलाप गर्दछौं लस्कर पनी फर्काइ लैजान्छु भन्याको बेहोराको कुरा
गर्दछन् ने पनी मेरा चित्तले ठहराञ्याको यो लडाञी छुनापन भन्या गोर्षा र भो
ट जगा मानिस रैति दुनिञा धन दौलथ ठुलो सराप छन्याछ भन्या अनुसार
ले ठुलो दुरुवाधी कुल च्याको जगाको आधिर करवर रुपैयाको आधि ता
हा वाट दिईछ की किवादसाहका जगा हामीले चलन् गर्न सक्तैनौ भन्या क
रवर रुपैया माथि ५ रि थपि अम्वाको वकिल् १ भोट्याराजको वकिल १ देवा
धर्माराजाको वकिल १ ल्हासा मा आइकन गोर्षाका मालिक संग भेटघा
ट गरि विन्ति गर्‍यान्छ्या कानज वीज होला की भन्या मेरो आमरा छ नत्र गु
रुला माका सजौं चौरस सिं भुकालमा हामी २ले दुख पाई विंति भन्याको घर
गयो दुवै राजाका रैत गैह्रु ले पनी दुख पायो गोर्षालीले भोटमा थालडाञी
हान्याको वेहोरा मैले बुझ पायाको को मिलि चिन वादसाह सित लडाञी गर्दी
वाला हवाट गोर्षा राजालाई धेरै सिमान्या लस्कर बल पठाइदेउ भनी चिठी
आउदा हामीले अठार हजार सिपाही नेसमाफिक का पिपा सलासी नसमा
फिक्का को घर खजाना खर्च तैयार भै सक्या पछि आउनु पर्दैन भन्या दस
मैन्हा पछि ल्हासावाट चिठी आया भोट्याराजको हुकुमले की मिलाइ मारि
वादसाहलाई खुसि तुल्याउन पाइयेन करवरौं रुपैया खर्च गरि वनायाको
रसद खर्च जाना पेरोज पनी वादसाहलाई नजर गराउन पाइयन हामीहरु
ल्याको वेहोरा पनी वादसाहलाई जाहेर भयेन मलाई वादसाहले अह्राको
काम पनी सबै वेर्थ गराइ दियो अघि पछि पनि हाम्रा सिवाना मा जू मारि
धन लुटी दखुर वढा धेरै विडुल गर्दा सहन नसकी वरु नरि सानी भे

या पछि हामीलाई उत्तर पठाइदेउ भन्नी लेख्याको अर्थ फेरि दोमास्यालाई माली
कवाट दोमास्यालाई चिठी पठाउ भन्याका अर्थ गोर्षाको लस्करको मालिकले
सिंभुक्कलामाको वाटो गरि चिन भोटको मालिक हरूलाई विस्तार लेख्याको अ
र्थ तालवये रुगामा निश्चय आउंछ कि भन्याको कुरालाई हामीलाई ल्हासाको न
गा अम्वा ल्हासा वार ज्येष्ठ वदी १ रोजको दिन निस्क्या भनि हामीलाई चिठी आ
ई डिगर्चा पुग्या डिगर्चा पुगी टिगरि निर आउंछौं भन्या खवर आउंदा हामीला
ई कारवार गर्न टिगारि पनी जान सकियेन अंतर मावस्तु परि रहेछ अलि रुगा
आउला भन्या तथा राष्याको मा आउन नसक्याको अर्थ येहि हो फेरि निश्चे आउं
ला भनि चिठी लेखी पठाउं भन्दा सिंभुक्कलामाले भोट चिनको मालिकको
सलमा चिठी आई करवार रूपैया कुलचि सक्याको जगाके जगाको आधि पाया
पछि घागरीला त्या भयन भन्या करवार रूपैयाको मा थी ठपुवा गरि वुझाउला
भन्याको अर्थ जगाको अर्थलाई चिनवादसाहको जगालाई कुरै गर्नु दुदैन भ
नि तिमी हामी सवैको मनमा छ रूपैयाको कुरालाई पनी अम्वालाई साधि जो छ
कुम भे आउंछ सो जवाप लेखी पठाउला औले हामीले जवाप दिन सकैनौं अरू कु
रालाई गोर्षाको चित्त फाट्याको मा हामीले वाहा वक्ताई कन चित्त वुझाउन्या
काम गरौंला नसर्थ तिमीहरूले पनी मिलन्या पाठ गरि वुझाउन्या काम गर ज्ये
ष्ठ वदी १० रोज ६ मुकाम पद्दुइटार शुभम्

देवा धर्माको लामाले चिनी आर भोटका नालुंवे खर्दी
र लाई पठायाको चिठीको नकल

उप्रान्त सिं पुर्वका सकु राजाीन्या चिनीया भोटको मालिकसौ हूहरूका चरणा
तलमा सिंभुकालामाको सलाम ओ येस पाला गोर्षा भोटको मिलापको

भो ठले सक्या - हामीलाई मार्ला - हामीले सक्या भोर हामीले लिउंला - बाट
साह को चाकरि छ्रो - घ्या को रक्षा पनि हामीले गर्न्या भनि भन्छन् - सेले
वडुत विंति गर्दा पनि यो कुरा फेरेनन् - सावुरी घाग गर्न्या भया - सेले लेष्या
वमोजिम मानिस पनि चिठी पनी पठाइ घागर्न आउन्या कुरा हुदैन - भ
न्या जो कुरा लेषनु पर्छ - गोर्षा सर्कार लाई लेषी पठाउं मलाई लेषनु पर्दैन

जेष्ठ वदि ८ रोज
मुकाम फुंगा कि छ्वा शुभम्

जेष्ठ वदी ११ रोज ७ मा

तसैवत्सत्मा श्री मिनिष्टर जनरल काहजुर मा - भेजर कप्तान हरिहर सिंह ध्यान
ले लेषी चढाई पठायाको वैसाषका १९ दिन जादा श्री ५ सर्कार विदा भै जेष्ठ वदी
५ रोज २ का दिन - श्री रेफल लेटर राज टलपल्टनली श्री प्राइ ममिनिष्टर दाज्यैज्यू
के हं फुंगा तरफ पावला गर्नु भयो भनि मर्जि भै आयाका अर्थ जो रपहो लामा वग
रदेषी फलाक पुग्न दिन ३ लाग्छ - फलाक देषी दिन ३ माटि गरि मेटान पुग्न्या रहे
छ ताजाङ पुगी ज्याल ठाउं ठाउं डाघाटी पर्दो रहेछ - ताजाङ देषी १ ठाउं लेग्
रको घाटी रहेछ वह्वाला हिंडी दुस्मनका फौज वस्याका ठाउं भेटीछ भन्छन् ४ पै
नीका तोप ४ भया वाटामा कहीं आडका उन पर्नीन हुन्या जतातिर वाट पनी हीनु
पर्छ गोला गन्या फौजको वचाउ हुन्या रहेछ - फलाक मा आयाको फौज माटि गरीमा
रहन्या सव्येर फलाक छोडर ताजाङका भर्ना सेत छन् - भनी लामचिको सिरदार
भन्छन् १२ जना सिकारी हिउंके काठा पाई र १० जना सिपाही कुछालामा से
त पश्चीम पट्टी लाप चीतर फ वाट हुंदै कागकाटी वाटा गोडा हेर्न पठाउदा कतै
वाट वाटा रहेनछ डुंगा पु खुला कोर विकट वस्याको मात्र देष्या छन् सामीन्याकोवा
टो दोसाध सम्म हेर्न पठाउंदा दोसाधे मा विकट वस्याको रहेछ तेस्देषी माथी

वनास्या वडा रघाटीमा फौज वस्याको छ भरसक्य सोवार दोसा धननेला भनी विं
निचह्राइ पठायाको हो रसद रके हीवाटे विकट तयार हुन नसकदा नेसदिन
जान आयौन छुलो विकट पहराको वाटो तयार भयो ५।७ दिनमा जान्याका मगरो
ला दोसा धमा पुग्पा पछि लडाञी जोरिन्या छ जो परि आयाको काज कासविं
निचह्राउ देर हुला मुकाम ला मवगार शुभम्

ज्येष्ठ वदी ११ रोज मा

नलेविचमा श्री दिगेडियर जनरल जङ्ग वहादुर कुवर राणाजीका हजुरमा सुबी
मकाराजावाट लेष्याको भोट्या अक्षरको नागरी उतार निमीले ताहावाट लस्कर
पठाई भोट निर लडाञी गर्न आयाछौ भोटगोर्षा सुषीम धर्मा खेतोले चिनमा
न्याको हो येकै मता हुन्या हो लडाञी गर्नुपर्‍याहो इन भिन्नवाट कुरा गर्न्या नमिल
न्या कुरो होइन मिलन्ये हो ये तीवेहोराको चिठी हामीले पनी श्री प्राइमिनिष्टर
मानकम्याण्डर इनचिफ जनरल जङ्ग वहादुर कुवर राणाजीलाइ पनी लेषी
पठायाको छ ताहावाट चाडो चह्राइ पठाउनु येसको उत्तर चाडो लेषी पठाउनु
भन्या वक्स्याहोला शुभम्

ज्येष्ठ वदी ११ रोज ७ मा

ताहा पछि श्री प्राइमिनिष्टर का हजुरमा श्री मिनिष्टर जनरल वाट लेषी चह्रा
ई पठायाको श्री काहीला ठाहीला भाइ वाट अजाना वो कन्या पिपार सिपाही पि
छे २५० कार्तीस का दरले अजानाको नाको तालाई पिपा पनी वनाउनु पर्‍यो मानि
स पनी भर्ना गर्नु पर्‍यो भनी ताहा हजुरमा विं तिगरि पठाउदा पिपा अजाना मानि
स चाहिन्ये छन वनाउन लाउन्याका मगर भनी सिक्षा आया बमोजिम तजवीज
गरि वन्दोवस्त गर्न्याका मगराहरूलाई मेजर कपतान श्री भक्त सडका मार्फत स